

PASVALIO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO DARBO SU ŠEIMOMIS PADALINIO PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮGALINIMO KONCEPCIJA

I. ĮGALINIMO SAMPRATA

1. Paslaugų gavėjų įgalinimas – tai procesas, kurio metu paslaugų gavėjai, Centro socialinių darbuotojų suteiktų žinių ir išlavintų įgūdžių dėka, išmoksta atrasti savo ir šeimos stiprybes, padedančias kelti savivertę, savarankiškai priimti sprendimus dėl šeimos problemų, pasirūpinti savo ir šeimos gerove, atstovauti save ir savo šeimą.

2. Įgalinimo procesas prasideda nuo paslaugų teikimo pradžios iki paslaugų teikimo pabaigos.

3. Įgalintas paslaugų gavėjas aktyviai įsitraukia į pagalbos planavimą, priemonių taikymą, pokyčių įgyvendinimą, jų analizavimą ir vertinimą. Įgalintas asmuo – savarankiškas, pasitikintis savimi, gebantis spręsti savo šeimos socialines problemas.

4. Paslaugų gavėjas įsivertina AŠ PAJĖGIU: atstovauti sau ir savarankiškai kreiptis į įvairias institucijas, pasirūpinti vaikų higiena, užtikrinti būsto stabilumą, susirasti darbą ir turėti pastovias pajamas, atpažinti savo silpnybes, palaikyti ryšius su visuomene, artimaisiais, įgyvendinti savo svajones ir idėjas, naudotis savo teisėmis, įgyti ir panaudoti naujas kompetencijas ir įgūdžius, pozityviai bendrauti, planuoti pajamas ir išlaidas (1 priedas).

5. Centre paslaugų gavėjai įgalinami individualiu ir šeimos įgalinimo lygiu.

II. INDIVIDUALUS ĮGALINIMAS

6. Individualus įgalinimas – pasitikėjimas savo jėgomis, savarankiškai sprendžiant savo ir savo šeimos problemas, gebėjimas kontroliuoti ir keisti savo elgesį.

7. Individualaus įgalinimo tikslas - sumažinti socialinių paslaugų gavėjo, atsidūrusio krizinėje situacijoje, socialines rizikas. Įgalinimas vykdomas skatinant keistis ir keisti savo aplinką, mokant atsakingai išnaudoti turimas žinias, įgūdžius, išteklius, prisiimant asmeninę atsakomybę už savo poelgius ir gyvenimą. Taip pat skatinamas paslaugų gavėjų pasitikėjimas savimi priimant sprendimus sau ir savo šeimos gerovei, stiprinant ilgalaikį pozityvų teigiamą pokytį, išnaudojant artimiausią asmens socialinę aplinką bei paslaugų tinklą.

8. Individualų įgalinimą rodantys požymiai:

- Dalyvavimas sprendimų priėmime;
- Informuotumas;
- Motyvacija;
- Pasitikėjimas, gebėjimas pasirūpinti savimi;
- Pozityvus požiūris;
- Atvirumas;
- Gebėjimas veikti;
- Gebėjimas išmokti;
- Gebėjimas pasirūpinti savimi;
- Grįžtamasis ryšys.

9. Individualaus įgalinimo veiksmai ir priemonės:

- Nuoširdus bendravimas ir bendradarbiavimas;
- Išanalizuojamos paslaugų gavėjo asmeninės patirtys;
- Išanalizuojamos socialinės, psichologinės ir emocinės problemos;
- Pagal individualius poreikius, parengiamas individualus pagalbos planas;
- Pagalbos planas peržiūrimas, aptariamas, fiksuojami reikšmingi įvykiai, pagal poreikį papildomas naujomis pagalbos priemonėmis, paslaugų gavėjas gali rinktis įgalinančias priemones;
- Paslaugų gavėjas išsako savo nuomonę, prisiima atsakomybę už save ir savo veiksmus;
- Aptariamos asmens socialinės rizikos ir jo asmeninės stiprybės, apsaugos faktoriai;
- Nuolat vyksta motyvuojantys, pastiprinantys, prevenciniai pokalbiai siekiant stiprinti savivertę ir tikėjimą savo jėgomis;
- Įtraukiama išplėstinė šeimos pagalba (artimieji, socialinė aplinka);
- Specialistų konsultacijos, grupiniai užsiėmimai.
- Naujų įgūdžių ugdymas, informacijos suteikimas, stiprinant socialinių paslaugų gavėjo sąmoningumą bei skatinant prisiimti atsakomybę už save ir savo veiksmus.

III. ŠEIMOS ĮGALINIMAS

10. Šeimos įgalinimas – pagalba teikiama šeimoms, jas konsultuojant (individualiai ir grupėmis) teikiant emocinę bei socialinę pagalbą, tarpininkaujant šeimai dėl pagalbos priemonių, didinant šeimos motyvaciją dalyvauti kompleksinės ir prevencinės pagalbos teikimo procese.

11. Šeimos įgalinimo tikslas - ugdyti gebėjimą pasitikėti savo jėgomis, gerinant šeimos socialinę situaciją ir dalyvauti visuomeninėje veikloje (edukacinėse, prevencinėse, kultūrinėse ir kt.), sau pagalbos grupėse.

12. Šeimos įgalinimo veiksmai ir priemonės:

- Nuoširdus bendravimas ir bendradarbiavimas;
- Išanalizuojamos šeimos patirtys;
- Išanalizuojamos socialinės, psichologinės ir emocinės problemos;
- Pagal šeimos poreikius, parengiamas pagalbos planas;
- Pagalbos planas peržiūrimas, aptariamas, fiksuojami reikšmingi įvykiai, pagal poreikį papildomas naujomis pagalbos priemonėmis;
- Šeima išsako savo nuomonę, prisiima atsakomybę už save ir savo šeimos veiksmus;
- Aptariamos šeimos socialinės rizikos ir jų šeimos stiprybės, apsaugos faktoriai;
- Nuolat vyksta motyvuojantys, pastiprinantys, prevenciniai pokalbiai siekiant stiprinti savivertę ir tikėjimą savo šeimos jėgomis;
- Įtraukiama išplėstinė šeimos pagalba (artimieji, socialinė aplinka);
- Specialistų konsultacijos, grupiniai užsiėmimai.

IV. ĮGALINANČIOS APLINKOS KŪRIMAS

13. Siekiant, kad paslaugų gavėjai pasitikėtų darbuotojais bei įgautų tikėjimo savimi, įstaigoje yra kuriama įgalinanti aplinka, palengvinanti visą įgalinimo procesą.

14. Įgalinančios aplinkos kūrimas – paslaugų gavėjui padedant pilnavertiškai ir savarankiškai veikti jo aplinkoje, didinant atsakomybę ir sprendžiant šeimos socialines problemas, mokant naujų įgūdžių, skatinant įveikti socialinę atskirtį, įvertinant priimamus sprendimus, žinant

savo teises, aktyvai reiškiant savo nuomonę į pasiūlymus, supažindinant su įgalinimo rezultatų pasiekimais.

15. Įgalinančios aplinkos veiksniai:

- Bendradarbiaujančio santykio kūrimas. Naujai pradedančiai gauti paslaugas šeimai priskiriamas atvejo vadybininkas ir socialinis darbuotojas. Specialistai vyksta susipažinti su šeima ir jos nariais, bei šeimos socialine aplinka. Suteikia šeimai informaciją apie paslaugų teikimą ir atvejo vadybos procesą.
- Šeimos įtrauktis į pagalbos šeimai planavimą. Atliekamas pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio pagalbai vertinimas: įvertinami vaiko ir (ar) šeimos socialinės rizikos veiksniai, bei vaiko ir (ar) šeimos stiprybės, kurios įtakoja individualios pagalbos ir paslaugų planavimą.
- Atvejo nagrinėjimo posėdžio metu išklausoma vaiko ir (ar) šeimos ir specialistų nuomonės, atsižvelgiant į jas sudaromas individualus pagalbos planas šeimai.
- Emocinė bei socialinė pagalba: abipusė pagarba, tarpusavio bendradarbiavimas, konsultavimas, tarpininkavimas, reikalingos informacijos ir žinių teikimas, konfidencialumo užtikrinimas, stiprinti šeimos narių įgūdžius ir motyvaciją naudotis esama pagalbos sistema.

V. ĮGALINIMO REZULTATŲ MATAVIMAS

16. Įgalinimo rezultatai matuojami kiekvienų metų lapkričio mėnesį.

17. Rezultatų rodikliai:

- šeimų, kurios gaudamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas buvo įgalintos ir po paslaugų suteikimo daugiau nei 6 mėnesius gebėjo savarankiškai spręsti savo šeimos problemas ir tinkamai pasirūpinti vaikais, skaičiaus santykis su bendru paslaugas gavusių šeimų skaičiumi. Šis rodiklis matuojamas remiantis SPIS programa ir įstaigos gautais dokumentais apie šeimos atsinaujinančias problemas;
- paslaugų gavėjai, priėmę sprendimą gydytis nuo priklausomybės. Duomenys šiam rezultatui gauti imami iš individualaus pagalbos plano šeimai;
- paslaugų gavėjai, gebantys savarankiškai atstovauti save (dokumentai, teisinė pagalba ir kt.). Duomenys šiam rezultatui gauti imami iš individualaus pagalbos plano šeimai.

18. Socialiniai darbuotojai susistestina gautus įgalinimo rezultatus ir kartu su kitais paslaugų teikimo rezultatais pateikia juos padalinio vadovui.

19. Padalinio vadovas kiekvienų metų gruodžio mėn. išanalizuoja visų paslaugų gavėjų įgalinimo rezultatų reikšmes ir kitų metų sausio mėnesį, susirinkimo metu, pristato įgalinimo rezultatus darbuotojams.

20. Socialiniai darbuotojai paslaugų gavėjams įgalinimo rezultatų reikšmes pristato individualių pokalbių metu.

21. Paslaugų gavėjų įgalinimo rezultatai leidžia įsivertinti ir pamatuoti Centro teikiamų paslaugų rezultatyvumą ir efektyvumą. Sudarant ateinančių metų Centro veiklos planą į jį įtraukiami veiksmai ir priemonės, labiausiai skatinančios įgalinimą

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Įgalinimo koncepcija atnaujinama ir peržiūrima pagal poreikį.

23. Centro darbuotojai su Įgalinimo koncepcija supažindinami susirinkimo metu.

24. Naujai priimtas Centro darbuotojas su Įgalinimo koncepcija supažindinamas individualiai.

25. Paslaugų gavėjai su Įgalinimo koncepcija supažindinami individualiai.

26. Paslaugų gavėjams Įgalinimo koncepcija pateikiama jiems suprantamai ir aiškiai (1 priedas).

27. Įgalinimo koncepcija patalpinama Centro internetiniame tinklalapyje.

